

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับการพัฒนาปศุสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศ.น.สพ.ดร. เชิดชัย รัตนเศรษฐากุล¹

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) รัฐได้ส่งเสริมให้เอกชนลงทุนเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นการบริโภคภายในประเทศ และเพื่อเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ทั้งที่แปรรูปและเป็นสัตว์ที่มีชีวิตเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในการเพิ่มการผลิตปศุสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะเห็นว่าเป็นแหล่งที่เหมาะสมในการผลิตปศุสัตว์ และมีโคกระบือรวมกันมากถึง 2/3 ของปริมาณโคกระบือทั้งประเทศ จะเห็นได้ว่าในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา มีโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมและโคเนื้อ ทั้งของรัฐและเอกชนเกิดขึ้นหลายแห่ง ทำให้ความต้องการพันธุ์โคเนื้อและโคนมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งโคนม ซึ่งได้มีการสั่งซื้อจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เมื่อเร็ว ๆ นี้ รัฐบาลเดนมาร์กได้ส่งคณะผู้เชี่ยวชาญมาศึกษาหาช่องทางในการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยคาดว่าจะใช้เงินสนับสนุนโครงการประมาณ 600 ล้านบาท ประกอบกับในช่วงแผน 6 นี้ มีการขาดแคลนบัณฑิตสัตวแพทย์เป็นอย่างมากทั้งใน

ภาครัฐและเอกชน ผลการวิเคราะห์ปริมาณสัตวแพทยศาสตร์บัณฑิตที่มีอยู่ในปี 2532 คือ 1,292 คน และจำนวนปริมาณสัตว์ในประเทศไทยพบว่า สัดส่วนของสัตวแพทย์ต่อหน่วยปศุสัตว์เฉลี่ยเท่ากับ 1 : 11,413 เปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วในอเมริกาและยุโรปเท่ากับ 1 : 3,097 และประเทศที่พัฒนาแล้วในเอเชีย (ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) เท่ากับ 1 : 622 จากการสัมมนาความต้องการบัณฑิตสัตวแพทย์ในอนาคตเมื่อปี 2532 พบว่า ความต้องการบัณฑิตสัตวแพทยศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนใน 15 ปี ข้างหน้ามากถึง 3,250 คน

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม 2529 เพื่อผลิตบัณฑิตสัตวแพทย์ โดยในระยะแรกรับนักศึกษาเพียงปีละ 40 คน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบัณฑิตสัตวแพทย์ ในปี 2533-2535 รับนักศึกษาเพิ่มเป็นปีละ 60 คน และจะเพิ่มเป็นปีละ 80 คน ในปี 2536 ประมาณกว่า 60% ของนักศึกษาในแต่ละปีมาจากนักเรียนที่จบจากโรงเรียนมัธยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงคาดหวังว่า

¹ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เมื่อนักศึกษาเหล่านี้สำเร็จเป็นบัณฑิตสัตว-
แพทย์แล้วส่วนใหญ่คงจะทำงานในการพัฒนา
ปศุสัตว์ในภูมิภาคนี้ นอกจากผลิตบัณฑิต
แล้ว คณะสัตวแพทยศาสตร์ยังเป็นแหล่ง
การวิจัยทางด้านโรคสัตว์ บริการการรักษา
สัตว์ และป้องกันโรคสัตว์แก่เกษตรกรด้วย
เมื่อเร็ว ๆ นี้ ทางคณะฯ ได้จัดตั้งสถานีฟาร์ม
ฝึกนักศึกษาขึ้นที่ อำเภอวังสะพุง จังหวัด
เลย อยู่ห่างจากขอนแก่นประมาณ 180
กิโลเมตร บนเนื้อที่ประมาณ 2,100 ไร่
เพื่อเป็นที่ฝึกงานทางด้านสัตวแพทย์และ
สัตวบาล แก่นักศึกษาคณะสัตวแพทย์ เป็น
ศูนย์วิจัยทางด้านสัตวแพทยศาสตร์ บริการ
ด้านตรวจรักษาโรคสัตว์ และฝึกอบรมด้าน
สุขภาพสัตว์แก่เกษตรกรด้วย

ปัจจุบันนี้คณะสัตวแพทยศาสตร์มี
อาจารย์ 32 คน และบุคลากรช่วยงานสอน
และธุรการ 35 คน ได้รับงบประมาณตั้งแต่
เริ่มก่อตั้งจนถึงปีงบประมาณ 2534 กว่า

100 ล้านบาท บทบาทของคณะฯ ในการ
พัฒนาปศุสัตว์ในระยะแรกยังต้องเน้นหนัก
ไปในเรื่องการเรียนการสอนและการวิจัย
ส่วนงานบริการและฝึกอบรมก็ดำเนินการไป
ด้วย และคงต้องใช้เวลาในการพัฒนาบุคลากร
ให้มีความรู้ความชำนาญในสาขาต่าง ๆ อีก
ระยะหนึ่ง ซึ่งไม่น้อยกว่า 10 ปี ในขณะนี้
ศูนย์วิจัยและชันสูตรโรคสัตว์ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ ท่าพระ จังหวัดขอนแก่น เป็น
สถาบันที่มีบทบาทในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สำคัญอีกแห่ง
หนึ่ง ศูนย์ฯ นี้ได้ก่อตั้งมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.
2521 โดยได้รับความช่วยเหลือจากประเทศ
เยอรมัน และได้ลงทุนไปแล้วกว่า 100 ล้าน
บาทเช่นเดียวกัน ในอนาคตคณะสัตวแพทย-
ศาสตร์จะเป็นศูนย์วิชาการด้านสุขภาพสัตว์
ที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ
มีบทบาทในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น
เป็นลำดับ